

Renowacja Cmentarza Jeńców Wojennych i Internowanych z Obozu Strzałkowo

Realizując zapisy umów międzynarodowych oraz prawa krajowego, w latach 2020-2024 został przeprowadzony projekt renowacji Cmentarza Jeńców Wojennych i Internowanych z Obozu Strzałkowo, położonego w granicach wsi Babin w Gminie Strzałkowo (określanego też często jako cmentarz w Łęczcu lub cmentarz w Strzałkowie). Wykonania tego zadania podjął się Zarząd Powiatu Słupeckiego, reprezentowany najpierw przez Starostę Słupeckiego Jacka Bartkowiaka, a następnie przez jego następcę Marka Dąbrowskiego. Finansowanie prac przejął na siebie w całości Wojewoda Wielkopolski, wydatkując na ten cel łączną kwotę ponad 3 milionów złotych.

Przeprowadzenie renowacji poprzedziło kilka lat starań i prac przygotowawczych, realizowanych najpierw przez społeczników, a następnie przez administrację państwową i samorządową, w tym zwłaszcza Gminę Strzałkowo. Teren cmentarza został starannie uporządkowany, uregulowano jego status prawny oraz określono zakres koniecznych do wykonania prac. Następnie przystąpiono do wykonania projektu renowacji cmentarza. Punktem wyjścia dla tych działań stały się ustalenia niezującego już profesora Wiesława Olszewskiego, autora opublikowanej w 2012 r. książki pt. *Jeńcy i internowani, zmarli w obozie Strzałkowo w latach 1915-1921*, będącej pierwszym naukowym opracowaniem listy pochowanych w tym miejscu.

Prace nad projektem renowacji były bardzo długie, co wynikało z faktu, iż w jednym dokumencie trzeba było pogodzić potrzeby i oczekiwania różnych osób i instytucji. Niezwykle ważne w tej sprawie było zwłaszcza stanowisko Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu - Delegatura w Koninie, ponieważ cmentarz w całości jest wpisany do rejestru zabytków.

Po uzyskaniu wszystkich zgód i zezwoleń przystąpiono do zasadniczych prac budowlanych. Podzielono je na trzy etapy, w ramach których wykonano nowe ogrodzenie nekropoli, jak również od podstaw wybudowano dwie bramy na wzór oryginalnej, utrwalonej na najstarszych fotografiach sprzed ponad 100 lat. Przywrócony został historyczny układ komunikacyjny, a same ścieżki odpowiednio utwardzono. Centralny pomnik został poddany konserwacji, a kwatery cmentarne uzyskały oznaczenie w postaci słupków granitowych z odpowiednią numeracją. Najistotniejszym elementem prac było wybudowanie monumentów z nazwiskami osób pochowanych w tym miejscu. Pozwoliło to nie tylko na fizyczne upamiętnienie z imienia i nazwiska zmarłych żołnierzy, ale i na symboliczne przywrócenie im godności. Warto zaznaczyć, że łączna liczba pochowanych w tym miejscu jest obecnie szacowana na około 7600 osób, reprezentujących różne armie, narodowości i wyznania, a zmarłych z różnych przyczyn (głównie na tyfus) w całym okresie funkcjonowania obozu w Strzałkowie, tj. podczas I wojny światowej, wojny polsko-ukraińskiej, wojny polsko-bolszewickiej i w okresie międzywojennym (aż do roku 1924).

Renowacja opisanego cmentarza stanowi do tej pory największy, samodzielnie zrealizowany projekt, sfinansowany z budżetu Wojewody Wielkopolskiego w ramach zadań związanych z utrzymaniem i remontami grobów i cmentarzy wojennych w województwie wielkopolskim.

Cmentarz przed renowacją (2019 r.):



Cmentarz po renowacji (stan obecny):



